

մեծար կը համարէին, դաւելով իսկ իրենց տոհմայինքը, թագաւորն ու տէրութիւնը, հզօրագոյն թշնամւոյն դրօշին ներքեւ վա-
յելել անդորր եւ ապահով իրենց մեղկու-
թիւնքը՝ քան զինուց խստութեան ենթար-
կուիլ ի պաշտպանութիւն հայրենեաց :
Այս թուլամորթութեան հետեւանքն էր ա-
նոնց ծանօթ անմիաբանութիւնն ալ, որ
սխալմամբ առաջին պատճառ համարուած
է մեր տկարութեան :

Դիտելի է՝ թէ ինչպէս մեր իշխանք
առ հարկի կամ ըստ պատշաճի բանակին
մէջ գտուելու ժամանակ իսկ միասին կը
տանին իրենց բոլոր առտնին հաճոյքները :
Այնպէս որ ռազմի դաշտին վրայ հայ զօ-
րականին «վրանաց» ներքեւ կը տեսնենք
այն ամէնը՝ որ կրնար գտնուիլ պալատի
մը մէջ. «զհովանոցս եւ զսրահակս, եւ
զգահոյս եւ զանկողինս, եւ զկահ եւ ըզ-
կազմածս եւ զկարասի իւրեանց, եւ զգանձս
իւրեանց անգամ», որոցմէ զատ են «զէնք
իւրեանց» : Կռուելու չեն զնացած, այլ
փափկանալու. եւ փախչելու պարագային՝
այդ ամէնն աւար կը թողուն յաղթակա-
նին (Փաւս. 135) : Այս բաւական չէ. Ոս-
կերբրանի թարգմանիչն Անտիոքայ քա-
րոզչին նկարագրած արքունի բանակին
պատկերն հայացնելու վայրկենին՝ իւր ծա-